

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: advokaatide kliendisaladuse kaitse vajaks üksikasjalikumaid reegleid

Riigikohus: advokaatide kliendisaladuse kaitse vajaks üksikasjalikumaid reegleid

10. oktoober 2025

Riigikohus selgitas täna avaldatud määruses, kuidas tuleb toimida olukorras, kus politsei on kõnede pealtkuulamisel jäädvustanud advokaadi ja kliendi suhtluse.

Kohtuasi puudutas advokaatide Sander Potisepa, Küllike Nammi ja Kristiina Urb-Semjonovi esitatud kaebust. Politsei kahtlustas nende klienti kuriteos ja kuulas pealt tema telefonikõnesid ning muu hulgas talletati ka kliendi vestlused advokaatidega. Kaebajate hinnangul rikuti pealtkuulamise ja sellest teavitamata jätmisega nende eraelu puutumatust ning kliendisaladuse kaitset.

Kõik kolm kohtuastet leidsid, et kaebus on põhjendatud. Advokaadid said oma kõnede pealtkuulamisest teada juhuslikult, kui üks neist käis politseis kliendi kohta kogutud jälitusteabega tutvumas. Tegelikult oleks tulnud ka advokaate otse teavitada.

Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas tänases lahendis, kuidas saab tagada põhiõiguste kaitse juba praegu Eestis kehtivat regulatsiooni tõlgendades, rõhutades samas, et õigusaktid peaksid olema jälitustegevusega talletatud kliendisaladuse kaitset üksikasjalikumad.

Kaebajad ja prokuratuur vaidlesid kohtus muu hulgas selle üle, kas advokaatide eraelu kaitse hõlmab ka tööalast tegevust ning millal on pealtkuulamisega kaasnev õiguste riive piisavalt tõsine. Nimelt tuleb seaduse järgi juhuslikult jälitustoimingu mõju alla sattunud inimest teavitada ainult siis, kui tema perekonna- ja eraelu puutumatust riivati oluliselt.

Riigikohus märkis, et Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas hõlmab eraelu mõiste ka inimese kutse- ja äriala tegevust. Töö- ja eraelu selge piiritlemine pole alati võimalik, sest suur osa suhtlusest toimub just tööelu käigus ning mõne inimese puhul on tööelu ka eraelu lahutamatu osa.

Kuna advokaadi ja kliendi suhtlus on riigi erilise kaitse all, on selle pealtkuulamisega põhjustatud õiguste riive Riigikohtu hinnangul alati oluline. Kõnede täpne sisu pole isegi tähtis, sest konfidentsiaalne on juba ainuüksi advokaadi poole pöördumise fakt.

Kohus rõhutas, et konfidentsiaalsuskohustuse eesmärk ei ole pelgalt kliendi kaitsmine. Advokaat saab igakülgset ja asjatundlikku õigusteenust pakkuda ainult siis, kui tal on kliendiga usalduslik suhe. Laiemas plaanis on see vajalik ausa ja õiglase kohtupidamise tagamiseks.

Riigikohus leidis, et advokaati peab jälitustoimingust teavitama, kui pealt kuulatud kõne sisust on võimalik selgelt aru saada, et tegu on õigusteenuse osutamisega. Teavitamine on kohustuslik, kui advokaadi isik on

võimalik tuvastada mõistlike jõupingutustega – näiteks on kõnes kasutatud telefoninumber avaldatud advokatuuri kodulehel või on see samas kriminaalasjas antud uurijale kontakttelefoniks.

Samuti asus Riigikohus seisukohale, et kliendisaladust sisaldavat kõnesalvestist tuleb säilitada vähemalt seni, kuni advokaat on saanud selle sisuga tutvuda ja otsustada, kas seda tuleks alles hoida või hävitada.

Riigikohtu määrusega saab täismahus tutvuda siin [1].

Teate sisestas:

Arno Pöder
pressiesindaja
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-advokaatide-kliendisaladuse-kaitse-vajaks-uksikasjalikumaid-reegleid>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-24-7248/21>